

Analyse af kosttilskud og produkter målrettet sportsudøvelse for indhold af dopingstoffer

Projektet var et samarbejde mellem Lægemiddelstyrelsen, Fødevarestyrelsen, Team Danmark og Anti Doping Danmark, i regi af Task Forcen på kosttilskudsområdet og er gennemført i 2018. Fokus for projektet var at screene udvalgte markedsførte kosttilskud og produkter målrettet sportsudøvelse i Danmark for indhold af specifikke dopingstoffer.

Formål

Formålet med projektet var at analysere udvalgte kosttilskud og ”produkter målrettet sportsudøvelse (proteinpulver m.v.) for udeklarede dopingstoffer. Til projektet blev udvalgt produkter, der markedsførtes til anvendelse i sports- og træningsøjemed, dvs. med anprisning i form af tekst og/eller billeder af en fysiologisk effekt på træning, præstation eller restitution.

Baggrund

Fødevarestyrelsen blev i sommeren 2017 blevet bekendt med, at der var fundet indhold af et dopingstof i et ikke-anmeldt (ikke-registreret) dansk kosttilskud. Sagen resulterede i, at en dansk idrætsudøver blev testet positiv for doping efter indtag af kosttilskudsproduktet. Internationalt har der været flere eksempler på, at idrætsudøvere uforvarende har indtaget dopingstoffer som følge af kosttilskud. Med afsæt i eksemplerne på atleters indtag af dopingstoffer via forurenede kosttilskud har det været relevant at afsøge, hvor omfattende problemerne med udeklarede såvel som deklarede dopingstoffer i produkter målrettet sportsudøvelse og kosttilskud er på det danske marked.

I henhold til dopingloven¹ er det forbudt at fremstille, indføre, udføre, købe, sælge, fordele eller besidde dopingstoffer. Loven administreres af Lægemiddelstyrelsen og omfatter bl.a. anabole steroider, testosteron og væksthormoner. Det er kun lovligt for privatpersoner at besidde dopingmidler, som er lægeordineret på recept. Mange andre stoffer og lægemidler betragtes også som doping i sportsverdenen, selvom de ikke er omfattet af dopingloven. En samlet oversigt over dopingstoffer, der ikke er tilladt for sportsfolk, fremgår af WADA's² liste over forbudte stoffer og metoder.

I projektet blev der både analyseret for de stoffer, der af Lægemiddelstyrelsen klassificeres som dopingstoffer, og en række stoffer, der fremgår af WADA's liste.

Metode

Prøverne blev udtaget i perioden maj-juni 2018. Der blev udtaget i alt 33 prøver, heraf var 20 produkter produceret i udlandet. 6 af produkterne var i forvejen registreret som kosttilskud hos Fødevarestyrelsen, og 6 af produkterne vurderedes at være ikke-registrerede kosttilskud, som burde have været anmeldt som kosttilskud inden markedsføring i Danmark. De resterende produkter blev derimod vurderet som værende almindelige fødevarer, som derfor ikke kræver registrering inden

¹ Lov nr. 232 af 21. april 1999 om forbud mod visse dopingmidler (med senere ændringer).

² World Anti-Doping Agency

markedsføring.

Fødevarestyrelsen udtog, hvor det var muligt, prøverne ved uanmeldt besøg i virksomhederne. Hvis prøverne ikke var på lager hos virksomheden blev der foretaget prøve køb ved bestilling via internettet. I alt 10 produkter fra 3 virksomheder blev udtaget vedr. prøve køb over internettet. Alle virksomheder blev tilbudt udtagning af kontraprøve.

Analyserne blev foretaget af et eksternt laboratorium (Truesdail Laboratories, Californien, USA) på foranledning af Anti Doping Danmark. Laboratoriet foretog analyser af prøverne for en blanding 284 dopingstoffer fra både Lægemiddelstyrelsens liste over dopingstoffer samt fra WADA's liste over forbudte dopingstoffer. Dette betød, at der bl.a. blev analyseret for anabole steroider og centralstimulerende stoffer.

Resultater

Resultaterne fra screeningen af alle 33 produkter viste spor af tuaminoheptan i to af produkterne. Tuaminopetan er et stimulerende stof, som findes på WADA's dopingliste, men som ikke er på *'Liste over stoffer, som Lægemiddelstyrelsen har vurderet, falder ind under § 1 i Lov om forbud mod visse dopingmidler Nr. 232 af 21. april 1999'*³. Desuden viste et af produkterne spor af nikotin, som hverken er på Dopinglisten eller Lægemiddelstyrelsens liste.

På baggrund af screeningsfundene i de to af produkter indeholdende tuaminoheptane blev der udført en mere specifik analyse – en såkaldt 'bekræftelsesanalyse'. Bekræftelsesanalysen på begge produkter var negativ. Der blev ikke udført nogen bekræftelsesanalyse på fundet af nikotin, da det ikke betragtes som et dopingstof. Det er således ikke bekræftet om produktet reelt indeholder nikotin og i så fald i hvilken mængde. Fødevarestyrelsen vil indgå i dialog med virksomheden i forhold til produktets renhed.

Konklusionen er derfor, at der **ikke** er fundet dopingstoffer i nogen af produkterne.

Evaluering

Det var inden projektets start antaget, at det ikke kunne udelukkes, at der fandtes kosttilskud og andre fødevarer tiltænkt sportsudøvelse på det danske marked med indhold af dopingstoffer. Ud fra denne antagelse må det siges at være et positivt resultat, at der i dette analyseprojekt ikke er fundet dopingstoffer i de udvalgte produkter.

Det må tages i betragtning, at antallet af analyserede produkter (33) har været relativt begrænset, hvorfor resultatet ikke entydigt fastslår, at produkter med dopingstoffer slet ikke kan forekomme på det danske marked. Resultatet giver derimod en indikation af, at der ikke er et gennemgående problem med udeklarede såvel som deklarede dopingstoffer i ”produkter målrettet sportsudøvelse og kosttilskud på det danske marked.

³ <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/special/dopingmidler/liste-over-stoffer,-som-laegemiddelstyrelsen-har-vurderet,-falder-ind-under-1-i-lov-om-forbud-mod-visse-dopingmidler-nr-232-af-21-april-1999/>.